Ook onderzoekers doen aan vooroordelen

Kippen zijn **slimmer** dan je denkt

U zult het met me eens zijn: er loopt op deze wereld niet veel rond dat dommer is dan een kip. Of het moest een kip zonder kop zijn. Jammer voor u, maar de feiten bewijzen iets anders. **PIETER VAN DOOREN**

Onderzoekster Lori Marino, van de Amerikaanse vereniging voor dierenbescherming Farm Sanctuary, kon al de flauwe grapjes niet meer horen en zette zich aan het verzamelen van alle wetenschappelijke publicaties over kippen die ze maar kon vinden. Het merendeel ging over hoe je kippen het efficiëntst op een bord kunt doen belanden. Naar hun intelligentie en gedrag was veel minder onderzoek verricht. Wie met dat soort onderzoek bezig was, koos wel voor kraaiachtigen of papegaaien, vogels van wie iedereen 'weet' dat ze slim zijn. Kippenpsychologie? Het idee alleen al!

Ook de wetenschappelijke gemeenschap doet vrolijk mee met het vooroordeel. Alleen voor heel simpel gedragsonderzoek worden wel eens kippen gebruikt. Kippen kregen gewoon de kans niet om te bewijzen dat ze iets konden, zucht Marino in het vakblad *Animal Cognition*.

Gekakel

Maar wie toch de moeite deed om eens onbevangen naar zijn kippen te kijken, moest een hele reeks 'hogere' vermogens vaststellen. Kippen hebben een individuele persoonlijkheid, kunnen deductief redeneren – waar mensen pas vanaf hun zevende aan toe zijn – doen aan simpele rekenkunde, vertonen zelfbeheersing en zelfbewustzijn (anders konden ze hun plaats in de pikorde niet inschatten). Ze kunnen het perspectief van een ander dier innemen – iets wat we lang voorbehouden hebben voor hoogintelligente diersoorten met een ingewikkelde sociale structuur, zoals apen of honden. Ze kennen complexe emoties, zoals verveling, frustratie en geluk. En dat gekakel heeft wel degelijk betekenis.

Onze huiskippen stammen af van het bankiva-hoen *(Gallus gallus)*, dat in India en omstreken nog steeds zijn kostje bij elkaar scharrelt op braaklanden, bermen en aan de rand van de menselijke samenleving. Het werd zeker al vijfduizend, en misschien wel vijftigduizend jaar geleden gedomesticeerd. Daarbij is vooral geselecteerd op groeisnelheid, vruchtbaarheid, eierleg, vleeskwaliteit. Qua informatieverwerking en gedrag wijken huiskippen nog steeds nauwelijks af van hun wilde voorouders. Dat geldt trouwens voor zowat alle tamme voedseldieren. Bij gezelschapsdieren, zoals honden, heeft de mens wel sterk ingegrepen in hun gedrag. Wat niet wegneemt dat sommige 'tamme' kippenrassen vandaag agressiever zijn dan bankivahoenders.

Verstopt

Kippen begrijpen dat iets blijft bestaan, ook als het uit hun blikveld verdwijnt – duiven verliezen daarentegen hun interesse in voedsel zodra ze het niet meer kunnen zien. Als iets in het gezichtsveld van een kip gedeeltelijk afgedekt is, vult ze het in gedachten aan tot het volledige voorwerp. En net als mensen kiezen kuikens voor het voorwerp dat gedeeltelijk achter een ander steekt, liever dan voor hetzelfde voorwerp waar het overeenkomstige stuk is uitgesneden.

Jonge kuikentjes hebben al besef van meer en minder. Als achter het ene scherm drie, en achter het andere scherm twee 'interessante' ballen werden gestopt terwijl ze het zagen, gingen ze voor de drie. Wanneer de onderzoekers vervolgens enkele ballen één per één en goed zichtbaar vanachter het ene scherm weghaalden en achter het andere bijstopten, deden de kuikens het bijbehorende optellen en aftrekken en kozen ze weer voor het grootste aantal. Onafhankelijk van de richting waarin de eerste of de laatste bal was verplaatst.

Zelfs redeneringen van het type 'als A groter is dan B en B groter dan C, dan is A ook groter dan C' kunnen kippen aan.

Tijdgevoel hebben kippen ook. Eens ze wisten dat een toestel voedsel gaf als ze ernaar pikten, maar pas vanaf zes minuten nadat het gestart was, begonnen ze in de buurt van die zes minuten plots veel vaker te pikken.

Zelfbeheersing is kippen ook niet vreemd. Als ze kunnen kiezen om ofwel na twee seconden wachten gedurende drie seconden bij voedsel te kunnen, ofwel na zes seconden wachten gedurende 23 seconden te mogen feesten, kiezen ze ervoor om te wachten. Dat soort gedrag vertonen menselijke peuters pas na hun vierde, rond de tijd dat ze zichzelf in een spiegel beginnen te herkennen – wat kippen dan weer niet kunnen.

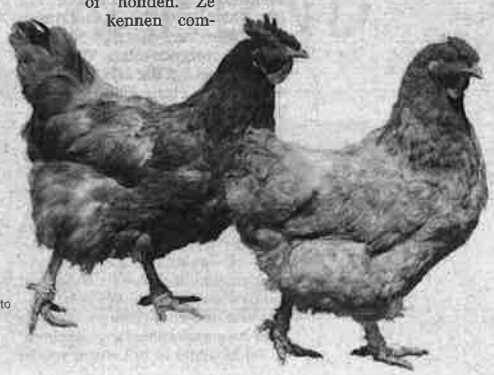
Kippen maken ten minste 24 geluiden, en die zijn niet zomaar de rechtstreekse uiting van een emotie. Bij een roofvogel geven ze een ander alarmsignaal dan bij een vos – en het sterkste alarm is bij een grote, snelvliegende havik.

Kippen maken ten minste 24 geluiden, en die zijn niet zomaar de rechtstreekse uiting van een emotie

—

En het ultieme argument: een haan zal sneller alarm slaan als er een kippetje in de buurt is, een niveau van galanterie dat mensen pas rond hun puberteit bereiken.

© Getty Images/iStockphoto